మీరూ మనిషి మనిషికీ చెప్పండీకథ!

సాయంత్రం ఐదున్నరయింది.

అబిడ్స్‌లో కంపెనీ బస్ దిగేడు,సుందరం. చిక్కడపల్లిలో దిగవలసినవాడు... ఇక్కడిదాకా వచ్చేశాడు.

ఏం చేయాలో ఎటుపోవాలో తేల్చుకోలేక చేసిన పని,

జీ.పీ.వో. లోపలికి వెళ్ళి ఒకసారి హాలంతా కలయజూసి మళ్లీ బయటికొచ్చాడు. పుస్తకాల షాపుల ముందు పచార్లు చేయసాగేడు. రకరకాల పుస్తకాలు, పేర్లు చదువుతూ, ముఖచిత్రాలు చూస్తూ అటూ ఇటూ తిరిగేడు.

అరగంట గడిచింది.

రోడ్ దాటి పియమ్‌జీ ఆఫీస్ దాకా నడిచి ఆగేడు. పక్కగా అరటిపండ్ల బండి కనబడింది. రెండు పండ్లు కొని తిన్నాడు.

పేవ్‌మెంట్ మీద నడవసాగేడు. నాంపల్లి చౌరస్తా వచ్చింది. ఇది మరో మజిలీ.

రోడ్లన్నీ రద్దీగా వున్నై. బస్సులు రద్దీగా వున్నై. మనుషులు పరుగెత్తుతున్నారు. వాహనాలూ పరుగెత్తుతున్నై. ఎత్తయిన భవంతుల్లో దీపాలు వెలుగుతున్నై. వాటిలో రకరకాల నీడలు, వాటిక్రింద రకరకాల క్రీనీడలు.

బస్‌లు ఒకదాని వెంట వొకటి సర్రున దూసుకువచ్చి చౌరస్తాకు ప్రదక్షిణంచేసి వెళ్ళిపోతున్నై. పేవ్‌మెంట్ పక్కగా దుకాణాల్లో బేరాలు సాగిపోతున్నై.

"టై మెంత మాష్టారు?" .... ఎవరో అడుగుతున్నారు.

"సాడేసాత్" అని సాగిపోయాడు, రెండో ఆయన.

కాళ్ళు పీకుతున్నట్లనిపించింది సుందరంకి. తలపోటుగావుంది. పావలా ఇచ్చి పల్లీలుకొన్నాడు. ఒక్కొక్క గింజే నోట్లోవేసుకుంటూ బస్‌స్టాప్ దాకా ముందుకు నడిచేడు.

బస్‌వచ్చి ఆగింది. ఎక్కేశాడు.

చిక్కడపల్లికి టికెట్ తీసుకుని బస్‌ని కలయచూడసాగేడు... ఎక్కడన్నా కూర్చునే జాగావుందేమోనని.

సరిగ్గా అప్పుడే అతని కంట్లోపడింది... ముందుగావున్న సీట్లల్లో ఒకదానిలో ...ఆమె!

"రమణి!"... సుందరం పెదవులు గొణుక్కున్నై. గుండెలు జారినట్లయింది. పల్లీల్ని నములుతున్న దవడలు అసంకల్పంగా ఆగి, గిట్టకరచుకున్నట్లయింది. తలపోటు తాటి ప్రమాణానికి లేచింది.

నలువైపులా పరుగులు పెడుతున్న బాధను ఒక్కచోట పట్టి నిలపడానికి ప్రయత్నంచేస్తోంది మనస్సు.

అతని కళ్లముందు ఏవేవో ఆకారాలు మెదలసాగేయి.

వాటిల్లో అతను స్ఫుటంగా గుర్తించగలిగిందల్లా ఒక్కటే!.... అది... తెరచుకుంటున్న మొసలినోరు!!

* * *

సుందరం ఇంటికి చేరేసరికీ... రాత్రి ఎన్నిమిదిన్నర దాటింది.

అప్పటికే...

అనుకోకుండా వెలువడిన ఎన్నికల వార్తల్లో దిగబడ్డారు... తండ్రి.... మాధవయ్యా; తమ్ముడు... రామ్మూర్తీ.

కుశల ప్రశ్నలు అయినై. పరామర్శలు ముగిసినై.

భోజనాల దగ్గర అడిగేదు, మాధవయ్య... "జీతాల రోజున కూడా ఇంత ఆలశ్యమేమిటిరా సుందరం. పిల్లలు నీకోసం చూసి చూసి అప్పుడే పడుకున్నారు."

"అవసరమైన పనిబడింది. ఒక ఫ్రెండ్ ఇంటికి సంతోష్‌నగర్ దాకా వెళ్ళి రావాల్సొచ్చింది." పొడిపొడిగా సమాధానం చెప్పేదు.

ప్రసన్న చురుగ్గా సుందరం కళ్ళల్లోకి చూసి, మజ్జిగ పోసి పక్కకి కదిలింది. భార్య చూపులకి తట్టుకోలేక తల దించుకుని భోజనం ముగించాదు, సుందరం.

ఆరుబయట మంచాలు వేసింది ప్రసన్న. వెన్నెల చల్లగా కురుస్తోంది. సుందరంకి మాత్రం చిరుచెమట పట్టింది. రామ్మూర్తి తన పరిస్థితంతా తండ్రికి చెప్పేవుంటాదని సుందరం నమ్మకం.

కాస్సేపు పొడిపొడి మాటలు సాగినై.

ఆ తర్వాత అడిగేదు, మాధవయ్య... "ఉద్యోగమా సలక్షణమైన ఉద్యోగం. ఏఁవిటిరా ఇది సుందరం?... ఇల్లు చూడబోతే అయ్యవారి నట్టిల్లు. కోడలు మెళ్లో నల్లపూసల గొలుసు కూడా పోయింది. పిల్లలిద్దరికీ సరయిన గుడ్డల్లేవు. నువ్వేమో ఒక్క జత బట్టలతో కాలక్షేపం చేస్తావుట; ఆ పిల్లకి నిండా రెండు చీరెలు లేవు. ఏఁ విట్రా ఇదంతా!"

మాధవయ్య గొంతులో బాధ, దుఃఖం, విచారం. అప్పటికే ఆయనకి ఆయాసం వచ్చింది.

"ఇవన్నీ అట్టావుంచు. అన్నం వండుకోదానికి రెండు మంచి గిన్నెలు లేవు; తనకు రెండో లుంగీ లేదు. "– తమ్ముదు.

సుందరఁ వింటున్నాదు. మాటా పలుకూ లేదు.

ప్రసన్నకూ వినపదుతున్నై... ఈ మాటలు. ఆమె కంచం ముందు కూర్చున్నద్నమాటేగానీ, ముద్ద గొంతు దిగడం లేదు.

"నెలకు ఎంతలేదన్నా ఆరొందలు వస్తయ్‌ట. సంసారం చూడబోతే నిండా మూడు పొట్టలు లేవు. ఇల్లేమో అదృష్టవశాత్తూ వందరూపాయల్లో దొరికె."

"ఇంత ఇంటికే నేను రెండొందల పాతిక కట్టుంటినిగా" అన్నాడు రామ్మూర్తి.

"మరి. వచ్చేదంతా ఏమైపోతున్నట్టు? లక్షణంగా, ఆనందంగా కళకళ్లాడుతూ బతకాల్సినవాళ్ళు... ఇట్టా హీనంగా పూటలు గడపడం ఏఁవిటో... నాకేఁవీ అర్థం కావడం లేదు. అసలు... ఏఁవిటి నీ ఇబ్బందులు?"

కొంచెం నిగ్గదీస్తున్నట్టుగానే వున్నై తండ్రి మాటలు.

సుందరం ఏఁవీ చెప్పలేదు.

"ఇప్పుడు నేననేదేఁవంటే... అడపాదడపా ఇబ్బంది పడటం, ఖర్చులు ఎక్కువ కావడం, జీతం సరిపోకపోవడం... ఇవన్నీ అందరికీ వుండే బాధలే. కానీ అవన్నీ ఇక్కడ శాశ్వతంగా పీటవేసుక్కూర్చున్నాయే"... తమ్ముడి వివరణ.

"అవును. పెళ్లికాకముందూ ఇదే పరిస్థితి; అయిన తరువాతా ఇదే పరిస్థితి. పోనీ మాకేమన్నా పావలా, అర్థా అన్నా సహాయం చేస్తున్నావా అంటే అదీ లేదాయె. రిటైరయి, మీ అమ్మా, నేనూ, చంద్రం... ఏదో అక్కడే కాలక్షేపం చేస్తుంటిమి. ఒకరికి పెట్టాలా, పోయాలా? ఏఁవీలేంది ఏఁవిటీ పరిస్థితి? తమ్ముణ్ణే చూడు. వాడు మాత్రం... ఎన్ని బరువులు మోస్తున్నాడు? బావమరిది చదువా? వాడికీ ముగ్గురు పిల్లలా? అదేమంటే... వాడికి పై సంపాదన వుందంటారు, పోనీ అది... అది వదిలేయ్. నెలకు ఆరొందల చిల్లర తెచ్చుకొనే సాటివాళ్లంతా ఇలాగే చేస్తున్నారా సంసారాల్ని?"

మంచి నీళ్ల చెంబూ, గ్లాసూ తెచ్చి మంచం ప్రక్కగా వుంచి లోపలికి వెళ్లింది ప్రసన్న.

మాధవయ్య తన ఘోషని మళ్లీ మొదలెట్టాడు. "అటు మీ అత్తా మామలు, బావమరదుల దృష్టిలోనూ, ఇటు మనవాళ్లందరి దృష్టిలోనూ, నువ్వంటే ఎంత

చులకనో నీకు తెలుసు గదా. అసలేఁవిటి దీనికంతా కారణం? పోనీ, ఏవైనా అలవాట్లున్నాయా అంటే అదీలేదాయె. సిగరెట్టు ముట్టుకోవు, కాఫీ తాగవు. ఎనిమిదేళ్ల నుంచీ గుండెలమీద కుంపటిగానే వుంది... నీ పరిస్థితి నాకు. ఆ పిల్లను చూస్తుంటే నాకు కళ్లల్లో నీళ్లు తిరుగుతున్నె. మానానికి మగ్గే పిల్లగనక... రోజులు గడుపుకొస్తోంది... సంసారాన్ని బజార్న పడేయకుండా. గోగుకాడలా దాన్ని చూస్తుంటే... నాకే కడుపు చెరువైపోతోంది. ఇక వాళ్ల పుట్టింటి వాళ్లకెలావుంటుందో ఆలోచించు."

మామిడి ముక్కలు పళ్లెంలో తెచ్చి అక్కడ ఉంచి పక్కనే గడపలో కూర్చుంది ప్రసన్న.

తండ్రో, తమ్ముడో పండ్లు తెచ్చేరని గ్రహించాడు సుందరం.

అర్థగంట గడిచింది.

"మనం ఎన్ని మాట్లాడినా, ఏం చెప్పినా, బ్రతిమాలినా, బామాలినా... వాడు ఉలకడు, పలకడు.సంగతేఁవిటో చెప్పడు. పోనీ అసలు నీ బాధేఁవిటో చెప్పరా... ఒక్కసారి విరగడ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తానని... ఎంతగా నెత్తీ నోరూ కొట్టుకున్నా... ఏంలేదులే అంటాడు. ఏఁవిటో... నేను మాత్రం ఏంచేసేది?" రామ్మూర్తి వేష్ట పడ్డాడు.

మామగారివైపు, మరిదివైపు జాలిగా చూసింది. "అది నాకే తెలీదు. మీకేం చెప్తారు" అంది. ఖాళీ పళ్లేల్ని తీసుకొని లోపలికి కదిలింది. ఆమె వెళ్లి గుమ్మానికి అవతల నిలబడింది.

కోడలివైపు పరీక్షగా చూశాడు మాధవయ్య. ఆకు దూసేసిన చిటికేశపు కొమ్మలా ఉంది ఆమె!

ఆ తర్వాత చాలాసేపు మాధవయ్య తనని గురించి మాట్లాడేడు. జీవితంలో తాను ఎదుర్కొన్న కష్టాలూ, అనుభవించిన చేదు ఘటనలూ, స్వశక్తితో కుటుంబాన్ని ఒకస్థితికి తీసుకురావడానికి చేసిన ప్రయత్నాలూ.... అన్నీ ఆయన మాటల్లో

వివరంగా దొర్లిపోయినాయి.

అప్పుడు సంభాషణ... అప్పులూ, ఆదాయాల మీదికి మళ్లింది.

నగర జీవనంలో చుట్టుపక్కల వుండే ఆకర్షణలకి లోనుకావడం, అందులోనూ ఆ వయసులో ఉండే సహజమైన వ్యామోహాలుండడం... వీటన్నిటిగురించి కూడా.... తనకు తాను చెప్పుకుంటున్నట్లుగా... సుందరంకీ, రామ్మూర్తికీ చెప్పాడు, మాధవయ్య.

ఈ ప్రసక్తి వచ్చినప్పుడు ప్రసన్న అన్నది, "అట్లాంటి అదృష్టం మాత్రం ఎక్కడిదీ? ఇల్లు చూశారు గదా... కూర్చునేందుకు రెండు కుర్చీలు లేవు కనీసం. మేము సినిమా చూసి ఆరు నెలలయింది. ఇంక నా బొంద- ఆకర్షణలూ, వ్యామోహాలూ గురించి చెప్పుకోవడమెందుకూ?"

ఆమె మాటల్లోని నిర్వేదం అర్థమైంది మాధవయ్యకు. రామ్మూర్తికి అదేమీ కొత్త భోగట్టా కాదు. అతను హైదరాబాద్‌లోనే శ్రీనగర్ కాలనీలో ఉంటూ అన్నావదినల పరిస్థితిని బాగా విశదంగానే ఆకళింపు చేసుకున్నాడు.

మరికొంత సేపటికి అన్నది ప్రసన్న. "తలకుమించిన అప్పుల్లో ఇరుక్కుపోవడమే ఈ బాధలన్నిటికీ కారణమని చెప్పుకున్నప్పుడు, ఆ ఊబినుంచి బయటకి లాగడానికి మా వాళ్ళు చేసిన ప్రయత్నాలు తెలుసుగదా మీకు? ఆ తర్వాత మాత్రం ఏమైంది? మళ్లీ మామూలే ఈ కథ."

ప్రసన్న మాటల్లోని దెప్పిపొడుపునీ, ఆసమయంలో ఆమె తనకేసి చూసిన చూపుల్లోని వేడినీ గ్రహించిన సుందరం చివాలున లేచి విసురుగాలోపలికెళ్లిపోయాడు.

ఎంతసేపు మాట్లాడుకున్నా ఆ ఆలోచనలు విడిపడేవికావని మాధవయ్యకూ, రామ్మూర్తికీ, ప్రసన్నకూ తెలుసు. సంభాషణంతా తండ్రీ కొడుకుకుల మధ్య సాగుతుంటే ప్రసన్న లాంఛనంగా మధ్య మధ్యలో ఏదో అంటూ కూర్చుంది.

జవాబు తెలీని ప్రశ్నల్ని ప్రశ్నలుగానే మనసుల్లో నొక్కి పట్టుకొని ఆ చర్చని విరమించారు.

ప్రసన్న గదిలోకి వచ్చేసరికి... కళ్లు మూసుకొని పడుకొని ఉన్నాడు సుందరం. "నిద్ర పట్టిందా?" అడిగింది ప్రసన్న. సుందరం కళ్ళు తెరవలేదు, మాట్లాడలేదు. చాపమీద పిల్లల పక్కన నడుంవాల్చింది ఆమె.

నిజానికి సుందరం మేలుకొనే ఉన్నాడు. జరిగిన చర్చ అతనిలో చాలా అశాంతిని రేకెత్తించింది. తన అసహాయతకు, తనమీద తనకే జాలి, విచారం, సానుభూతి, అసహ్యం కలుగుతున్నాయి సుందరంకి.

అతని అంతరాంతరాల్లోని సంఘర్షణ కంటి మీద కునుకును కరువు చేసింది.

ఒక రాత్రి వేళ....

ఇంటి బయటికొచ్చి దొడ్లోకి వెళ్లి నూతి గట్టుమీద కూర్చున్నాడు సుందరం. దూరంగా లారీలు దూసుకుపోతున్న చప్పుళ్లు; ఒకటీ అరా వివరం లేని సవ్వళ్లు.... వినపడుతున్నె.

"అవును... నన్ను నేను క్షమించుకోలేని పరిస్థితిలో పడిపోయాను. వాళ్ళంతా అనేదాంట్లో తప్పులేదు. అదంతా... వారికీ తన బతుకు పట్ల ఆందోళనా, తనపట్ల అభిమానం. ఇది తనకు తెలుసు. ఆ ఆందోళనకు మూలకారణమైన సమస్య గురించి మాత్రం తనకు మాత్రమే తెలుసు!"

ఇలా అనుకోగానే సుందరం వెన్ను జలదరించింది. గుండెలు బిగపట్టినట్లయింది. అతని కళ్లముందు ఏవేవో ఆకారాలు మెదలసాగేయి. వాటిల్లో అతను స్ఫుటంగా గుర్తించగలిగిందల్లా ఒక్కటే!.. అది తెరచుకుంటున్న మొసలి నోరు.!

అవును. అతి తెలివితక్కువ తనంతో తానా మొసలి నోట్లో చిక్కుకున్నాడు. అప్పట్నుంచి తన బతుకు బోనులో పడిన ఎలుకపిల్ల బతుగ్గా మారిపోయింది.

అప్పట్నుంచి... ఎన్నో రాత్రులు తను తన ప్రాణం తీసుకోబోయాడు. కానీ, అది మరింత మూర్ఖత్వంగా తోచి ఎప్పటికప్పుడు ఆ ప్రయత్నాన్ని విరమించుకుంటూ వస్తున్నాడు. 'విరమించుకోవడం కాదేమో' బహుశా... వాయిదా వేసుకుంటూ వస్తున్నానేమో.. అనిపించింది. సన్నగా నవ్వుకున్నాడు, సుందరం.

నీరసంగా కూర్చుండిపోయిన సుందరంకి ఒక్కసారిగా ఆరోజు గుర్తుకొచ్చింది. అవును, ఆరోజు - అప్పటికింకా తాను బ్రహ్మచారి.

తన సహోద్యోగి ప్రసాద్‌తో కలిసి ఏదో రిక్రియేషన్ క్లబ్‌కి వెళ్లాడు. ప్రసాద్ పేకాట ఆడతాడు. ఆరాత్రి బాగానే సంపాదించాడు అతను. బాగా పొద్దుపోయిన తరువాత... ఇద్దరూ ఆటోలో బయలుదేరారు. ఇద్దరూ ఉండేది ఒకచోట. కాని, ఆటో మరోదారి పట్టింది. తన జీవితానికి అదే మలుపయిపోయింది. ఆటో ఆగిన తరువాత తాను ముందడుగు వేస్తూ తనను ఆఇంట్లోకి ఆహ్వానించాడు, ప్రసాద్. క్షణాల తరువాత తెలిసిపోయింది తనకు... అప్పుడు తానెక్కడ ఉన్నదీ. ప్రసాద్ చేసిన పనేమిటో. అతనాయింటికి పాత కాపు. జీవితాన్ని రుచిచూడమని తననో గదిలో వదిలేసి పక్కకి పోయాడు ప్రసాద్. తనను చేయి పట్టుకొని లాక్కుని తనలో చేర్చుకుంది ఆమె! ఆమె... రమణి!! ఆ తరువాత తనకేమీ తెలియదు. మళ్లీతాను ఆవైపు వెళ్లనూలేదు. ప్రసాద్‌ని తిట్టాడు. ఆ పనినీ, అతన్నీ ఏవగించుకున్నాడు. తనను తాను అసహ్యించుకున్నాడు. కాని... జీతాల రోజున... తను బయటికి వస్తుంటే ఒక గళ్ల లుంగీవాలా, ఒక కసాయి... గేటు బయట నిలవేశాడు. చెయ్యి పట్టుకొని ప్రక్కకు లాక్కుపోయాడు. ఒక ఇరానీ హోటల్లో 'టీ' ఇప్పిస్తూ చెప్పాడు. నెల నెలా మూడొందలు తనకివ్వాలి. అదంతే. ఎందుకంటే... ఇందుకూ" అంటూ ఒక పాతిక ఫోటోలు తనముందుంచాడు. తనకు కళ్ళు బైర్లు కమ్మినై. కాళ్లూ, చేతులూ చల్లబడినై, వాటన్నిటిలోనూ తానూ, రమణీ... నగ్నంగా...వివిధ భంగిమల్లో కనిపిస్తున్నారు! 'అన్యాయం, దారుణం, దుర్మార్గం' అని గొంతెత్తి అరవాలనిపించింది. కాని, అతను తన డొక్కల్లో బొటనవేలిని నొక్కి... "ఎట్లాంటి పిచ్చిపనులు చేసినా డొక్క చీరేస్తాం, జాగ్రత్త. ఉద్యోగం పోవడమే కాదు, సరాసరి పై టికెట్టు కొనిస్తా"

అని హెచ్చరించాడు. ఆ రాత్రి ఖాళీ జేబుల్తో ఇంటికి చేరి ప్రసాద్‌ని అనరాని మాటలు అన్నాడు తాను. ప్రసాద్ చాలా తేలిగ్గా నవ్వేశాడు. "పెద్ద మునిగిపోయిందేమీలేదు. అడపా దడపా వెళ్తూ వాళ్ల 'కస్టమర్' గా ఉంటే ఇలాంటి అవస్తేం ఉండదు. నే చెప్తాలే" అన్నాడు, రోగ్! తాను జుట్టు పీక్కున్నాడు. తల పగలగొట్టుకున్నాడు, ఏడ్చాడు, సిగ్గుపడ్డాడు, చెంపలు వాయించుకున్నాడు! కాని, ప్రసాద్ మాట వినలేదు! మళ్లీ ఆగడప తొక్కలేదు. తనకంతటి మహాబలం ఎక్కడిదా అని, ఎలా వచ్చిందా అని ఎన్నో సార్లు ఆలోచించాడు. జవాబు దొరకలేదు. కాని, అది నిజంగా నిలిచింది!

ఆతరువాత చాలా సార్లు, ఆ ఉద్యోగం మానేసి అడ్రస్‌లేకుండా ఆ ఊరు వదిలి వెళ్లిపోవాలనీ అనుకున్నాడు. కాని, అంతలోనే పెళ్లి జరిగిపోయింది. తనొక గుదిబండకు కట్టివేయబడ్డాడు. ఉద్యోగం వదిలేస్తే కలిగే పర్యవసానాలు... భయపెట్టినై. బదిలీకి అవకాశం లేదు, తమ కంపెనీకి బ్రాంచీలు లేవు. అప్పట్నుంచీ తన కష్టార్జితం గద్ద తన్నుకుపోతూనేవుంది! తిన్న పంజాదెబ్బనుంచి కోలుకోలేకుండానే ఉన్నాడు, తను.!

ఇంట్లోకి వచ్చేశాడు సుందరం. ప్రసన్న లేచి ఉంది. మాట్లాడకుండా తన పక్కమీద వాలేడు. జాలిగా భర్తవైపు చూసి అతనికేసి కదిలింది, ప్రసన్న!

బెరుగ్గానే భర్తపక్కకు చేరింది, ప్రసన్న. అతను గోడవైపు తిరిగి పడుకుని ఉన్నాడు.

లాలనగా అతని భుజంమీద చేయి వేసింది. అతను చలించలేదు. నెమ్మదిగా కుడిచేత్తో అతన్నీ, ముఖాన్నీ స్పృశించింది. అతని కళ్లలోని చెమరింపు నులివేడిగా తగిలింది. ప్రసన్న మనస్సు జాలితో కరిగిపోయింది.

అతన్ని తనవైపు తిప్పుకొని గట్టిగా కౌగలించుకొనేసరికి... ఆమెలోని బేలతనం... బావురుమనకుండా ఉండలేకపోయింది.

తన మనస్సులాగే ఆమె మనస్సూ, అనేక రకరకాల వేదనలతో కలిసి, వివశమైపోతోందని గ్రహించగలిగేడు... సుందరం.

★ ★ ★

తెల్లవారుతూనే వెళ్లిపోయారు తండ్రీ, రామ్మూర్తీ. నాలుగురోజులు రామ్మూర్తి ఇంట్లో ఉండి పల్లెకు పోతానని చెప్పి సెలవు తీసుకున్నాడు మాధవయ్య.

✶✶✶

ఆ మరునాడు...

ఆఫీసులో... ఉద్యోగులు ఏదో నాటకం వేస్తుంటే కూర్చుండిపోయాడు సుందరం.

ఆ నాటకంలో ఒక పాత్ర... అతనికి బాగా నచ్చింది. అతనొక... ఎం.ఏ. నిరుద్యోగి. ఉద్యోగ ప్రయత్నాల్లో విసిగి వేసారి, పట్టువదలిన విక్రమార్కుడై.... చివరికి.... స్వంతంగా పాత పుస్తకాల షాపు తెరుస్తాడు. ఆ బంకులోనే ఒక ప్రక్కగా బిస్కెట్లు, టీ అమ్మకం ప్రారంభిస్తాడు. అతనంటాడు.... "మిధ్యా గౌరవానికి పోకుండా నిజాయితీగా నడి బజార్‌లో మనల్ని మనం అమ్ముకునైనా బతకడంలో నామోషి లేదు. ఈ చచ్చు ఉద్యోగాలకంటే, పచ్చి మిరపకాయ బజ్జీల వ్యాపారం చాలా అనువైన సంపాదనా మార్గం."

ఈ మాటలు సుందరం మనసును కదిలించినై; గుండెను కుదిపినై; మేధస్సును మధించసాగినై.

ఏదోఒక నిర్ణయానికి రానున్నట్లు వడివడిగా నడవడం మొదలెట్టాడు.

నారాయణగూడా చౌరస్తా దాటాడు.

నడిరోడ్డుమీద లారీ ప్రమాదం. జనాన్ని తోసుకుంటూ వెళ్లి చూశాడు. డ్రైవరూ, మరో వ్యక్తి రక్తపు మడుగులో చనిపోయి ఉన్నారు.

అవును... ఆ మరోవ్యక్తి..... గళ్లలుంగీవాలా.

సుందరంకి కళ్లు తిరిగినై. తూలి పడబోయి నిలదొక్కుకున్నాడు.

అతనికళ్లముందు... ఒక్కసారిగా గజేంద్రుణ్ణి పట్టిపీడిస్తున్న మొసలిమీదికి విడిచిన విష్ణుచక్రమే కనిపించసాగింది.!

పూనికగా అడుగులు వేసుకుంటూ ముందుకు కదిలేడు.

"నడిబజార్లో మనల్ని మనం అమ్ముకునైనా బతకడంలో నామోషీ లేదు"...

ఈ మాటలే అతని చెవుల్లో మారుమ్రోగసాగినై.

ఈ మాటల వెనగ్గా... అతని చూపులకెదుట... నిరుద్యోగి ఎం.ఏ.!

అతని చూపు ఇప్పుడు రేపటివైపు సంధించి ఉంది!

మొసలి మరణం యాదృచ్ఛికం కావచ్చుగాని, సుందరం నిర్ణయం మాత్రం... ఇసుక తిన్నెమీద లేచిన ఇంద్రభవనం కాదు!

పొరపాటునగానీ, గ్రహపాటునగానీ... తన అడ్రస్ తెలిసే అవకాశంలేని ఊరు సుందరం మేధస్సులో... చుక్కలా పొడసూపింది!

అవును.... సుందరం పిరికివాడైతే కావచ్చుకానీ, అతనిప్పుడు కాలిలో ముల్లు, కంట్లో నలుసు తీసేసిన హాయితో ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు.!

తన మేధస్సులోని చుక్కతో ఒకే ఒక్క కోరికను ఆబగా, ఆత్రంగా, ఆర్ద్రంగా, ఆవేదనగా అడిగేడు.... "మనిషి మనిషికీ చెప్తావుకదూ, ఈ కథ?!"

(ఆంధ్ర సచిత్రవారపత్రిక, 5 ఆగష్టు 1983)

* * *